

1. Testa nosaukums

SEKSHORMONUS SAISTOŠAIS GLOBULĪNS (SHBG)

2. Angļu val. - *Sex hormone - binding globulin (SHBG)*

3. Īss raksturojums

SHBG ir aknās sintezēts glikoproteīns, kas specifiski saista testosteronu un 5-dihidrotestosteronu (augsta afinitāte), kā arī estradiolu (ar zemāku afinitāti). SHBG normāli sievietēm ir augstākā līmenī nekā vīriešiem. Tas ir saistīts ar augstāku estrogēnu/androgēnu attiecību sievietēm nekā vīriešiem. Šī iemesla dēļ vēlīnā grūtniecības stadijā un pēc estrogēnu terapijas SHBG līmenis var būt īpaši augsts. Savukārt androgēnu terapija izraisa pazeminātu SHBG.

Testosterons cirkulē galvenokārt ar proteīniem saistītā veidā, pārsvarā ar SHBG, kā arī ar albumīniem un kortizolu saistošajiem globulīniem. Transporta proteīna līmeņa variācijas var iespaidot cirkulējošā testosterona koncentrāciju, tāpēc testosteronu bieži nosaka kombinācijā ar SHBG (un arī albumīnu), lai aprēķinātu BAI (brīvo androgēnu indekss - FAI), kas tiek izmantots kā patoloģiska androgēnu statusa rādītājs un palīdz diferencēt hiperandrogēno hirsūtismu.

4. Metode - imūnķīmiskā hemiluminiscence.

5. Stobriņa marķējums, asiņu uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta).
- Asiņu uzglabāšanas laiks:
  - ledusskapī (2-8 °C) serums - 7 dienas;
  - sasaldēts (-20 °C) - 2 mēnešus.
- Izmeklējamais materiāls - serums.

6. Referentās vērtības

Sievietēm: 18-144 nmol/l

Vīriešiem: 10-57 nmol/l

7. Ietekmējošie faktori

↑ Grūtniecība, orālie kontraceptīvie līdzekļi, fenitoīns, deksametazons.

↓ Aptaukošanās, androgēnu (testosterona) terapija, danazols.
Glikokortikoīdi, augšanas hormons.

8. Novirzes no normas

↑ Hipertireoze.
Aknu ciroze.

↓ Hirsūtisms.
Acne vulgaris.
Policistisku olnīcu sindroms.

↓ (nedaudz pazemināts):
Hipotireoze.
Akromegālija, Kušinga sindroms.
Hiperprolaktinēmija.